

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/49/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712200327
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2012:5712200327.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a členov senátu JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Eriky Čanádyovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú U. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine, dieťa rodičov: matka - T. W., nar. XX.X.XXXX, bytom T., W. V. X, právne zastúpená advokátom JUDr. Martinom Zubercom, so sídlom T., Y. XXXX/XX; otec - T. W., nar. XX.X.XXXX, bytom O. W. XX, právne zastúpený advokátom JUDr. Milanom Štúrikom, so sídlom T., V. XX/X, o návrhu matky o zvýšenie výživného, na základe odvolania matky proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 12P/4/2012-111 zo dňa 3.8.2012 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okresného súdu v časti o určení vyživovacej povinnosti otca k maloletej U. v období od 5.1.2012 do 28.6.2012 a vo výroku o nedoplatku na zvýšenom výživnom za uvedené obdobie, vrátane povolenia splátok.

M e n í rozsudok okresného súdu v časti o určení vyživovacej povinnosti otca tak, že otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej U., nar. XX.XX.XXXX sumou 120 eur mesačne od 29.6.2012, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Vo zvyšnej časti návrh matky na zvýšenie výživného z a m i e t a .

Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 20P/7/2010-43 zo dňa 21.4.2010 v časti o výživnom.

Žiaden z účastníkov n e m á právo náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil otcovi povinnosť platiť výživné vo výške 120 eur mesačne, počnúc dňom 5.1.2012 do 28.6.2012 a počnúc dňom 29.6.2012 vo výške 100 eur mesačne a vo zvyšku návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Vychádzal z čiastočnej dôvodnosti návrhu, keď od predošlej úpravy vyživovacej povinnosti k maloletej U. došlo ku zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa (najmä nástup do základnej školy a zvýšenie celkových životných nákladov) a na strane matky (najmä vznik ďalšej vyživovacej povinnosti k maloletému synovi T. a založenie spoločnej domácnosti s priateľom). Okresný súd zároveň konštatoval, že pomery otca sa podstatne nezmenili. Napriek uvedenému však uzavrel, že v období od 5.1. do 28.6.2012 bolo v možnostiach a schopnostiach otca prispievať na maloletú U. sumou 120 eur mesačne; v tomto smere prioritne zohľadňoval odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Ohraničenie zvýšenia dňom 28.6.2012 odôvodnil tým, že (nasledujúcim

dňom 29.6.2012) sa otec zaevidoval ako uchádzač o zamestnanie. Súčasne prihladol na to, že otec sa o prácu uchádzal (a to aj v čase, keď ešte nebol evidovaný na úrade práce), zamestnal sa na dohodu (s príjmom 80 eur mesačne) a tiež na to, že zo zdravotných dôvodov (alergia na aromaty) má sťaženú možnosť zamestnať sa v rámci odboru, v ktorom získal kvalifikáciu (autolakýrnik). Okresný súd dodal, že matka môže podať nový návrh ohľadne zvýšenia výživného kedykoľvek sa dozvie o skutočnostiach, ktoré odôvodňujú prehodnotenie pomerov na strane otca z hľadiska jeho príjmov. Nedoplatok na zvýšenom výživnom v sume 120 eur povolil otcovi splácať v mesačných splátkach 5 eur spolu s bežným výživným.

O trovách konania rozhodol okresný súd v zmysle § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu, nakoľko ide o konanie, ktoré môže začať i bez návrhu. Zároveň vyslovil, že (napadnutým) rozsudkom sa mení rozsudok okresného súdu Martin sp. zn. 20P/7/2010 z 21.4.2010 v časti o výživnom.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka, ktorá sa domáhala jeho zmeny tak, že bude (v celom rozsahu) vyhovené jej návrhu, t.j. že otec bude povinný platiť na maloletú U. zvýšené výživné v sume 180 eur mesačne. Poukazovala na to, že je potrebné prioritne prihladať na možnosti otca, ktorému nič nebráni riadne sa zamestnať a dosahovať adekvátny príjem. Podľa matky otec je len účelovo nezamestnaný, práve preto, aby nemusel prispievať dieťaťu na výživné sumou primeranou jeho veku a potrebám. V predošlom konaní o výživné sám otec uviedol, že je schopný prispievať jeho rodičom „na domácnosť“ 150 eur mesačne. Matka spochybňovala otcove zdravotné problémy súvisiace s údajnou alergiou, ktorej danosť a rozsah v konaní nepreukázal. Dodala, že otec ani nemá záujem o prácu autolakýrnika, v ktorej získal kvalifikáciu a tiež, že nie pri všetkých druhoch lakýrnických prác sa používajú farby, na ktoré má byť otec alergický. O možnostiach otca platiť vyššie výživné svedčí i to, že po vyhlásení rozsudku zaplatil matke zameškané výživné 100 eur za minulý mesiac, splátku 5 eur a tiež zvýšené výživné za mesiac august 120 eur.

Kolízny opatrovník doporučil odvolaniu (čiastočne) vyhovieť. Nesúhlasil síce s ohraničením obdobia zvýšenia výživného, ale s určenou sumou (zvýšeného) výživného sa stotožnil.

Otec vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť. Rozhodne poprel, žeby bol účelovo nezamestnaný. Naopak, nie vlastnou vinou sa ocitol v nepriaznivej finančnej situácii; živnosť v minulosti ukončil z toho dôvodu, aby predišiel ďalšiemu zadlžovaniu a vytváraniu straty. Zdôraznil, že sa snaží získať prácu aspoň vo forme brigádnickej činnosti. Otec poukazoval na negatívne nastavenie matky voči jeho osobe, keď ešte aj zaplatenie, resp. doplatenie zameškaného výživného, využíva argumentačne proti nemu. On má záujem stretávať sa pravidelne s maloletou U., čomu však matka bráni a tým (okrem iného) mu znemožňuje aj finančne sa podieľať na zabezpečení potrieb dieťaťa v čase, ktorý by dcéra trávila s ním. Otec pripustil, že nemusí byť alergický na všetky druhy farieb, ale pri práci autolakýrnika nie je možné vylúčiť, aby neprichádzal do styku s alergénmi. Uzavrel, že určené výživné 120 eur mesačne na 7-ročnú dcéru je v súčasnej dobe primerané.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) potvrdil napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 O.s.p. vo výroku o zvýšení výživného od 5.1.2012 do 28.6.2012 a vo výroku o nedoplatku na zvýšenom výživnom za toto obdobie (vrátane povolenia splátok); zároveň podľa § 220 O.s.p. zmenil v ďalších častiach napadnutý rozsudok tak, ako je konštatované vo výroku tohto rozhodnutia odvolacieho súdu.

Okresný súd správne vymedzil právny základ zmeny rozhodnutia o výživnom (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine; citovaný v napadnutom rozhodnutí). Rovnako správne z vykonaného dokazovania ustálil zmenu pomerov na strane maloletej U. i na strane matky a taktiež zodpovedajúco stavu veci uzavrel, že pomery otca sa podstatne nezmenili. Je nepochybné, že vo vzťahu k pomerom otca je možné vychádzať len z potenciálneho príjmu t.j. z jeho objektívnych schopností a možností, a nie z reálne dosahovaného (osobitne v konaní preukázaného) príjmu. Aj keby bolo preukázané (čo zatiaľ s „konečnou platnosťou“ potvrdené nebolo), že z titulu alergie na aromaty je vylúčené zamestnanie sa otca v odbore, v ktorom

získal kvalifikáciu - autolakýrnik, uvedené výraznejším spôsobom závery o rozsahu jeho možností a schopností neovplyvňuje. Jednak otec v danej profesii nikdy nepracoval a jednak ani nedeclaruje záujem o vykonávanie takejto práce.

Vzhľadom na to, že otec nemá žiadne (iné) zdravotné obmedzenie, jeho uplatnenie na trhu práce v tomto smere nie je limitované/obmedzené. Zároveň je zrejmé, že má záujem iniciatívne si prácu vyhľadávať, a tak si zabezpečovať dostatok finančných zdrojov nielen na krytie vlastných (základných) potrieb, ale predovšetkým na úhradu vyživovacej povinnosti k maloletej U.. Napokon sám v rámci vyjadrenia k odvolaniu súhlasil so zvýšením výživného o 20 eur, t.j. 120 eur mesačne.

Krajský súd, na rozdiel od okresného súdu, čiastočne inak (právne) posúdil zaevidovanie sa otca na úrade práce ako uchádzača o zamestnanie dňom 29.6.2012. Je nepochybné, že v danej súvislosti otcovi vznikajú nové povinnosti, ktoré však - osobitne za situácie, pokiaľ nemá priznanú sociálnu dávku - zásadnejším spôsobom neovplyvňujú jeho možnosti brigádnickej (či inou formou dočasnej pracovnej činnosti) si „privyrobit“. Nadväzne krajský súd zmenil napadnutý rozsudok vo vzťahu k obdobiu od 29.6.2012 do budúcnosti tak, že „ponechal“ v platnosti zvýšenie výživného na sumu 120 eur mesačne od 5.1.2012 i po 28.6.2012.

Určenie nedoplatku na zvýšenom výživnom za obdobie od 5.1. do 28.6.2012 je vecne správne, z ktorého titulu tento čiastkový výrok krajský súd potvrdil. Krajský súd sa stotožnil i s povolením (relatívne nižších) splátok, ktoré akceptujú reálne zárobkové možnosti otca. Tomuto, samozrejme, nič nebráni v prípade získania výraznejšieho majetkového prospechu/príjmu zaplatiť zameškané výživné i skôr.

Do určitej miery je možné súhlasiť s vyjadrením otca, že matka negatívne/účelovo reaguje na akékoľvek jeho tvrdenia/vyjadrenia. Ak matka mienila vychádzať (len) z tvrdení otca, tak vo vzťahu k prispievaniu na úhradu potrieb v domácnosti rodičov otca, v ktorej tento momentálne žije, nie je možné vychádzať v prebiehajúcom súdnom konaní z jeho vyjadrenia v predošlom konaní o prispievaní 150 eur mesačne, ale z aktuálneho vyjadrenia otca o tom, že rodičia od neho príspevok na domácnosť nepožadujú. Obdobne to, že po rozhodnutí súdu prvého stupňa mal otec splniť tak zmeškanú splátku výživného, ako i bežné výživné (dokonca v sume vyššej ako vyplývalo z rozhodnutia okresného súdu), nie je na mieste považovať za preukázanie jeho vyšších príjmov.

Práve z titulu, že otec nemá trvalé/štandardné zamestnanie, sú jeho príjmy kolísavé a uvedenému zodpovedá i priebežné plnenie vyživovacej povinnosti. Je síce (vysoko) žiaduce, aby určenú vyživovaciu povinnosť plnil pravidelne, ale určité výkyvy - do času, kým nezíska trvalý pracovný pomer - nie je možné celkom vylúčiť. Z vykonaného dokazovania zároveň vyplýva, že otec nemá ambíciu vyhýbať sa pracovným príležitostiam, a tým ani plneniu vyživovacej povinnosti. Na druhej strane nie je vhodné, aby rodičovské práva a povinnosti otca boli fakticky zredukované len na platenie (súdom určeného) výživného. Hoci predmetom tohto konania nie je úprava styku otca s maloletou, uvedená tendencia sa (minimálne) javí byť prítomná v správaní matky.

Akceptovateľným je postoj matky v otázke odôvodnených potrieb maloletej U., ktoré sa od poslednej úpravy zvýšili a je daná tendencia ich ďalšieho postupného nárastu. Pri určení/zvýšení vyživovacej povinnosti výživou povinnému rodičovi však odôvodnené potreby dieťaťa predstavujú len jednu časť rozhodných skutočností. Druhou - vo svojich dôsledkoch zásadnejšou - sú pomery takéhoto rodiča. Pokiaľ tie nedosahujú rozsah pokrývajúci odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, nie je na mieste určiť výživné, ktoré nie je kryté majetkovými pomermi výživou povinného rodiča.

Na základe popísaných úvah krajský súd zamietol návrh matky na zvýšenie výživného až na sumu 180 eur mesačne. Hoci formulačne ide o totožný výrok ako vyslovil i okresný súd, vzhľadom na vyššie rozoberanú zmenu napadnutého rozhodnutia („zrušenie ohraničenia“ zvýšenia výživného dňom 28.6.2012), jedná sa čiastočne o výrok obsahovo odlišný. Obdobná situácia sa viaže i ku konštatovaniu zmeny predošlého rozhodnutia o výživnom z roku 2010. Preto krajský súd oba tieto výroky zaradil do časti, ktorou mení rozsudok okresného súdu.

S poukazom na zmenu napadnutého rozsudku krajský súd v zmysle § 224 ods. 2 O.s.p. rozhodoval o náhrade trov celého (prvo i druhostupňového) konania. Keďže v súdnej veci sa jedná o konanie, ktoré môže začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 O.s.p.), odvolací súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu jeho trov - § 146 ods. 1 písm. a/ čiastočne v spojení s 224 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e j e**